

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Ліцею №254

Наталія БРЮХОВЕЦЬКА

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ЛІЦЕЮ № 254
СВЯТОШИНСЬКОГО РАЙОНУ
МІСТА КИЄВА
для 3-4 класів
на 2026-2027 навчальний рік

Схвалено на засіданні

педагогічної ради

(протокол № 01 від 28.08.2026 р.)

Пояснювальна записка

Освітню програму для 3-4 класів на 2026-2027 навчальний рік розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (зі змінами) та Типової освітньої програми для 3-4 класів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Савченко О.Я., затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 №743.

Державний стандарт початкової загальної освіти передбачає організацію освітнього процесу із застосуванням діяльнісного підходу на інтегровано-предметній основі з переважанням ігрових методів у першому циклі (1-2 класи) та інтегровано-предметній основі у другому циклі (3-4 класи). Метою першого циклу навчання є природне входження дитини в шкільне життя, послідовна адаптація до нового середовища. Метою другого циклу є здійснення освітнього процесу з концентрацією педагогічної уваги на формуванні в учнів відповідальності й самостійності, підготовка до успішного навчання в основній школі.

Найціннішим результатом початкової освіти в особистісному вимірі є здорова дитина, мотивована на успішне навчання, дослідницьке ставлення до життя; це учень/учениця, які вміють вчитися з різних джерел і критично оцінювати інформацію, відповідально ставитися до себе та інших людей, усвідомлювати себе громадянином/громадянкою України.

Освітня програма містить:

- загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні загальної середньої освіти та очікувані результати навчання здобувачів освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою;
- опис очікуваних результатів навчання та компетентностей учнів;
- перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей та/або предметів, дисциплін, логічну послідовність їх вивчення;
- форми організації освітнього процесу;
- опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Освітню програму для 3-4-го класів закладу загальної середньої освіти розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти, Типової освітньої програми для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, із урахуванням ідей НУШ. За орієнтир взято програму формування загальнонавчальних умінь, розроблену О.Я.Савченко.

У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання, коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості та природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту й очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності та практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;

- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності й достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 3-4-х класів закладу загальної середньої освіти складає 1820 годин/навчальний рік:

для 3-х класів – 910 годин/навчальний рік,

для 4-х класів – 910 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у річному навчальному плані закладу, що міститься в додатку до цієї програми (Додаток1).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів та передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети.

Навчальний план містить інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування й форм власності, та варіативну, яка враховує особливості організації освітнього процесу й індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення та в якій передбачено додаткові години на вивчення курсів за вибором, індивідуальні й групові заняття. Варіативна складова навчальних планів початкової школи використовується на посилення предметів інваріантної складової навчального плану (у 3-4-х класах – українська мова).

У початковій школі здійснюється поділ класів на групи при вивченні окремих предметів відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517 (зі змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства освіти і науки №331 від 23.02.2026 та №481 від 18.03.2026).

Навчальний план зорієнтований на роботу початкової школи за 5-денним навчальним тижнем.

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 3-4 класах – 40 хвилин.

Навчальні досягнення здобувачів у 3-4 класах підлягають формувальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню. Результати навчальних досягнень учнів 3-4 класів фіксуються в свідоцтві досягнень та у класних журналах рівневою оцінкою: високий рівень «В», достатній «Д», середній «С», початковий «П» (наказ МОН №813 від 13.07.2021 року).

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

1. Вільне володіння державною мовою
2. Здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами
3. Математична компетентність
4. Компетентності в галузі природничих наук, техніки й технологій
5. Інноваційність
6. Екологічна компетентність
7. Інформаційно-комунікаційна компетентність
8. Навчання впродовж життя
9. Громадянські та соціальні компетентності
10. Культурна компетентність
11. Підприємливість та фінансова грамотність.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно й письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

У процесі реалізації освітньої програми передбачено використання внутрішньо предметних і міжпредметних зв'язків, що сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мовно-літературна (Українська мова і літературне читання)
- Іншомовна (Англійська мова)
- Математична (Математика)
- Громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна, природнича (Я досліджую світ)
- Інформатична (Інформатика)
- Технологічна (Дизайн і технології)
- Мистецька (Мистецтво)
- Фізкультурна (Фізична культура)

Метою початкового курсу мовно-літературної освіти є розвиток особистості дитини засобами різних видів мовленнєвої діяльності, формування ключових, комунікативної та читацької компетентностей; розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому й суспільному житті, у міжкультурному діалозі; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, розвиток мовленнєво-творчих здібностей.

Відповідно до зазначеної мети у початковому курсі мовно-літературної освіти виділено такі змістові лінії: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовні явища».

Змістові лінії реалізуються через такі інтегровані курси й навчальні предмети:

3,4 клас – навчальні предмети «Українська мова», «Літературне читання».

Головна **мета** навчання іноземної мови у початковій школі полягає у формуванні в учнів комунікативної компетенції, що забезпечується лінгвістичним, мовленнєвим і соціокультурним досвідом, узгодженим з віковими можливостями молодших школярів.

Завдання іноземних мов у реалізації мети початкової загальної середньої освіти. Зміст навчання забезпечується єдністю предметного, процесуального та емоційно-ціннісного компонентів і створюється на засадах оволодіння іноземною мовою у контексті міжкультурної парадигми, що передбачає навчання мови народу, який нею спілкується, та ознайомлення з його культурою. Такий підхід зумовлює формування готовності до міжкультурної комунікації у межах типових сфер, тем і ситуацій спілкування, визначених навчальною програмою. На кінець 4-го класу учні досягають рівня А1. Ці рівні характеризують результати навчальних досягнень у кожному виді мовленнєвої діяльності та узгоджуються із Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання.

Завдання полягає у формуванні вмінь:

- здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою;
- розуміти на слух зміст автентичних текстів;
- читати й розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту;
- здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань;
- адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів;
- використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів;
- критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення;
- ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.

Метою навчання математики є різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій засобами математичної діяльності, формування математичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

Реалізація мети початкового курсу математики здійснюється за такими змістовими лініями: «Числа, дії з числами. Величини», «Геометричні фігури», «Вирази, рівності, нерівності», «Робота з даними», «Математичні задачі й дослідження».

Метою навчальної програми «Я досліджую світ» є особистісний розвиток молодших школярів на основі формування цілісного образу світу в процесі засвоєння різних видів соціального досвіду, який охоплює систему інтегрованих знань про природу й суспільство, ціннісні орієнтації в різних сферах життєдіяльності та соціальної практики, способи дослідницької поведінки, які характеризують здатність учнів розв'язувати практичні задачі. Тематичну основу

курсу складають змістові лінії, які визначені Державним стандартом початкової освіти й охоплюють складники названих вище галузей в їх інтегрованій суті: «Людина» (пізнання себе, своїх можливостей; здорова і безпечна поведінка), «Людина серед людей», «Людина в суспільстві», «Людина і світ», «Людина і природа».

Метою навчання інформатики є різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій, формування інформатичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

Метою навчання дизайну і технологій є розвиток особистості дитини засобами предметно-перетворювальної діяльності, формування ключових та предметної проєктно-технологічної компетентностей, необхідних для розв'язання життєвих проблем у взаємодії з іншими, культурного й національного самовираження.

Реалізація мети навчального предмета здійснюється за такими змістовими лініями: «Інформаційно-комунікаційне середовище», «Середовище проєктування», «Середовище техніки й технологій», «Середовище соціалізації».

Метою навчання мистецтва у школі є всебічний художньо-естетичний розвиток особистості дитини, освоєння нею культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва; плекання пошани до вітчизняної та зарубіжної мистецької спадщини; формування ключових, мистецьких предметних та міжпредметних компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті.

Реалізація поставленої мети здійснюється за змістовими лініями: «художньо-творча діяльність», «сприймання та інтерпретація мистецтва», «комунікація через мистецтво», які окреслюють одну з моделей досягнення загальних цілей освітньої галузі та розкривають основну місію загальної мистецької освіти.

Мистецька освітня галузь реалізовуватиметься через предмети вивчення за окремими видами мистецтва: музичне мистецтво та образотворче мистецтво.

Метою навчання фізичної культури є всебічний фізичний розвиток особистості учня засобами фізкультурної та ігрової діяльності, формування в молодших школярів ключових фізкультурних компетентностей, ціннісного ставлення до фізичної культури, спорту, фізкультурно-оздоровчих занять та виховання фізично загартованих і патріотично налаштованих громадян України.

Зазначена мета реалізується за такими змістовими лініями: «Рухова діяльність», «Ігрова та змагальна діяльність».

Фізкультурна освітня галузь реалізовуватиметься через предмет вивчення «Фізична культура».

У програмі визначено конкретні очікувані результати, які подані за змістовими лініями з урахуванням потенціалу кожної освітньої галузі для формування в учнів ключових та предметних компетентностей, наскрізних умінь.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого

самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Заняття починаються з 8-30 ранку.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

Школа повного дня працює до 18-00.

Відповідно до Наказу МОН України від 25.06.2018 № 677 «Про затвердження Порядку створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти», наказу Головного управління освіти і науки від 05.09.2008 №239 «Про затвердження Положення про школу повного дня», п.1 наказу Головного управління освіти і науки Виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 02.04.2010 № 78 «Про організацію дослідно-експериментальної роботи в загальноосвітніх та дошкільних навчальних закладах м. Києва» (додаток №1) з метою забезпечення освітніх потреб учнів відповідно до їх здібностей, задоволення їх різноманітних інтересів, створення умов для розвитку творчого потенціалу підлітків, організована робота загальноосвітнього закладу в режимі повного дня. При цьому формування груп подовженого дня для учнів 1-4 класів здійснюється відповідно до наказу по школі на підставі заяв батьків (або осіб, які їх замінюють). Навчально-виховний процес в групах подовженого дня передбачає відпочинок учнів, організацію їх дозвілля та створення умов для самостійного виконання учнями домашніх завдань під керівництвом вихователя, який надає їм кваліфіковану допомогу. Додаткове опрацювання навчальних дисциплін у другій половині дня. Режим роботи груп подовженого дня максимально відповідає освітнім запитам вихованців і затверджується наказом по школі.

Позакласна робота в режимі роботи Школи повного дня організовується відповідно до наказу по школі на підставі заяв батьків. Учні, які за їх бажанням зараховані до школи повного дня, відповідно до уподобань, інтересів та нахилів можуть відвідувати індивідуальні, групові та факультативні заняття, що визначені варіативною складовою навчального плану, а також гуртки будь-якого напрямку.

Для закладів, які працюють в режимі «повного дня», передбачене додаткове опрацювання навчальних дисциплін у другій половині дня. Кількість часу для додаткового опрацювання навчальних дисциплін у другій половині дня. Кількість часу для самопідготовки в 3,4 класах – 1 година і не повинна перевищувати (Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти, який набув чинності 01.01.2021)

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватися та розширюватися у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчителів визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Система внутрішнього забезпечення якості складається з ряду компонентів.

Кадрове забезпечення освітньої діяльності. Викладання в початковій школі повністю забезпечене кваліфікованими фахівцями.

Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності. Всі учні 3-4-х класів будуть забезпечені підручниками, вчителі у своїй роботі - навчальними програмами, підручники й навчально-методичні посібники, які мають гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України».

Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності. Для учнів початкової школи створюється цілісне й креативне освітнє середовище згідно вимог ; за кожним класом закріплено окремий кабінет, а для проведення уроків інформатики та іноземної мови учні можуть використовувати можливості спеціалізованих кабінетів старшої школи; спортивну залу , гімнастичну залу, актову залу, бібліотеку з читацькою залогою, медичний блок.

Якість проведення навчальних занять . Не останнє місце в роботі займають моніторингові дослідження, які й надалі будуть проводитися. З метою глибокої перевірки якості знань учителями щороку проводиться:

моніторинг успішності учнів (щомісяця);

моніторинг результативності роботи вчителя (регулярно за окремим планом);

моніторинг якості учнів з тих предметів, які за планом внутрішнього контролю підлягають перевірці.

Одним з напрямків роботи педагогічного колективу є робота з обдарованими та талановитими учнями.

Оновлення методичної бази освітньої діяльності. Основними завданнями щодо оновлення методичної бази освітньої діяльності школи є:

модернізація системи науково-методичної роботи з педагогічними працівниками шляхом використання сучасних підходів щодо організації;

оновлення змісту і форм науково-методичної роботи з педагогічними кадрами шляхом активізації та здійснення інноваційної діяльності вчителя та

впровадження нових педагогічних технологій, методик, інтерактивних форм і методів навчання дорослих;

координація і науково-методичний супровід реалізації профільного навчання в старшій школі.

Контролем за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробкою рекомендацій щодо їх покращення.

Проводиться постійно, відповідно до плану роботи школи на рік, перспективного плану розвитку та плану внутрішнього контролю. Ці питання систематично розглядаються на засіданнях педагогічної ради, методичних об'єднань.

Моніторинг та оптимізація – психологічного середовища.

Моніторинг стану сформованості освітнього середовища має на меті чіткий контроль розвитку освітнього середовища, в який входять учні, вчителі та батьки. Проведено соціально-психологічну роботу за такими напрямками: діагностичний, консультаційний, корекційно-відновлюваний та розвивальний, просвітницький, соціально-перетворювальний, організаційно-методичний, захисний, прогностичний. Моніторинг освітнього середовища навчального закладу забезпечує оптимізацію взаємодії суб'єктів освітнього середовища на всіх рівнях. Перспективними є дослідження щодо збору діагностичної інформації (психологічного стану дитини/вчителя, цінності орієнтації, адаптація, емоційний клімат в класі/колективі) для зовнішнього внутрішнього аналізу, а також соціально- педагогічний супровід дітей пільгових категорій.

Створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників. Підвищення фахового і кваліфікаційного рівня, методичної майстерності педагогічних працівників відбувається завдяки: системі методичної роботи, навчанню на курсах підвищення кваліфікації, самоосвіті педагогічних працівників, відвідуванню педагогічними працівниками за власним бажанням за межами навчального закладу.

У системі методичної роботи заплановані заходи, які сприяють підвищенню кваліфікації та фахової майстерності педагогічних працівників. Це заходи з вивчення передового досвіду та втілення їх у практику. Поширення педагогічного досвіду педагогічних працівників, кооперативне і корпоративне навчання педагогічних кадрів, організація роботи авторських творчих майстерень.

Освітня програма закладу загальної середньої освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Забезпечення освітнього процесу під час надзвичайних ситуацій природничого та техногенного походження, карантину, запровадження воєнного стану в країні, інших обставин, які об'єктивно унеможливають відвідування закладів освіти відбувається з використанням технологій дистанційного навчання.

При організації освітнього процесу в карантинних умовах має забезпечуватись:

- соціальне дистанціювання;
- мінімізація переміщення здобувачів освіти та комунікація між ними в межах закладу освіти;
- дотримання нормативів наповнюваності класів та інших вимог законодавства про освіту.

Школа може організувати навчання з використанням форм дистанційного навчання за допомогою: поєднання онлайн-занять через Zoom, Skype, Instagram, Google, Hangouts; заздалегідь записаних відеоуроків, презентацій від учителів або із зовнішніх освітніх ресурсів; ретельно підібраних завдань для самостійної роботи із подальшою перевіркою; використання безкоштовних веб-серверів та платформ, наприклад, Classroom, Google, Moodle, Microsoft Teams.

Надзвичайно важливим є чітка система організації навчання в школі з самостійним опрацюванням матеріалу (розклад, критерії оцінювання, узгодження кількості контрольних робіт (не більше 3 на тиждень), врахування б вікових особливостей щодо виконання домашніх завдань).

Домашні завдання мають бути посильними для самостійного виконання дітьми (мати чіткі поради та інструкції). Важливо продовжити навчання педагогів у напрямі опанування інформаційними технологіями та їх ефективного використання в роботі.

В умовах нового формату освітньої діяльності в Україні вчителям освітнього закладу рекомендовано вдосконалювати також цифрові компетентності, які активізують пізнавальний інтерес учнів до використання додаткових навчальних матеріалів, розміщених на освітніх електронних ресурсах.

Актуальною формою навчання є також розміщення записів відеоуроків з різних навчальних предметів, презентацій, відеоконференцій, інформування учнів та батьків про освітні ресурси, що сприятиме кращому засвоєнню знань учнів із різними рівнями підготовки.

Пріоритетне освітнє завданням закладу освіти є формування у здобувачів освіти уміння вчитися з використанням ІТ, а в учителів – уміння забезпечувати цей процес.

Навчальний план Ліцею № 254
Святошинського району міста Києва
 (3-4 класи, п'ятиденка. Відповідно до Типової освітньої програми,
 розробленої під керівництвом О. Савченко затвердженої наказом
 Міністерства освіти і науки України № 743 від 12.08.2022)

Навчальний предмет/інтегрований курс	Кількість годин на тиждень		
	3 класи А,Б,В	4 класи А,Б,В,Г	Разом 3-4 кл.
Інваріантний складник			
Українська мова	3+1**	3+1**	16
Літературне читання	4	4	
Іноземна мова (англійська)	3	3	6
Математика	5	5	10
Я досліджую світ	3	3	6
Дизайн і технології	1	1	2
Інформатика	1	1	2
Образотворче мистецтво	1	1	2
Музичне мистецтво	1	1	2
Фізична культура*	3	3	6
Усього	22+3+1	22+3+1	46+6
Варіативний складник			
**Додаткові години для вивчення предметів мовно-літературної освітньої галузі: 1 год. - українська мова	-	-	-
Загальнотижнева кількість навчальних годин	26	26	52
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження учня	23	23	46
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	26	26	52

* Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.